

Joel qelqaywanmi, Laodicea Ilaqtapi qanchis p'unchaw adventista iglesiapiwan — Yupanqa Tawa Chunka Phisqayyuqmi

Jeff Pippenger
2026-02-12

Yupay iskay chunka phisqayniyuq

Revisión

Levítico iskay chunka kimsayyuqmi reqsichin huk pachapi, chay Pentecostés pacha ukhupi, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapaq kinsa pruebakunata. Tabernáculos raymipa ñawpaq p'unchayninta Pentecostés p'unchaywan tupachispa, hinaspataq Cristo wichariyninman manaraq riptinqa, tawa chunka p'unchay discipulonkunata uyapura ñawpaqenpi yachachisqan p'unchaykunata primicias p'unchaywan tupachispa, llapanpi huk ruwasqa qallariy-sayariyta paqarichin, chaymi kimsantin angelkunapa willakuyninkunata rikuchin.

“wañuy, pampachiy, kawsarimuy” nisqaqa huk sapallan profétic waymark hina, kimsa hatua-yuq hina rurasqa kaptin; Kristuq bautismonwan rikuchisqa hina, tarikunanchikmi kawsarimuymanta pichqa punchaw qhipaman, primicias punchawpi, levaduraynaq t'ant'a fiestapa qanchis punchaw tukukuynin chayamun ch'uya tantanakuy hina. Chhaynaqa, Kristuq kawsarimuyninpi, mayqinchus ñawpaq ruru haywaywan tupaqchasqa kashan, chaymanta qatiqta hamun huk pichqa punchawniyuq pacha.

Ramadakunapaq raymipa ñawpaq p'unchayninta Pentecostés p'unchaywan sinchita churanamanta ruwasqa ñiqi tukuyinpiqa, huk waymarkmi kachkan kimsa patayuy, chaymanta qatiqpis phisqa p'unchaykuna, chaymi Pentecostés kama chayan.

Iskay kimsa “kimsa-puriy ñan chiqankuna, chaymanta pichqa p'unchawkunawan qatiq” ukhupiqa, kimsa chunka p'unchawkuna kachkan. Tinkunakuy Wasipa Rayminpa ñawpaq p'unchawninta Pentecostés p'unchawwan tupachispa, yachanchik Tinkunakuy Wasipa Rayminmanta pichqa p'unchaw ñawpaqpiqa kasharqan Pampachakuy P'unchaw. Pampachakuy P'unchawmanta chunka p'unchaw ñawpaqpiqa kasharqan Cornetakuna Raymi. Cristoqa kawsarimuspa manta, ñawpaq ruruchakuna p'unchawpi, uya uya yachachisqan tawa chunka p'unchawkunaqa, Cornetakuna Raymimanta pichqa p'unchaw qhepapi hinallataq Pampachakuy P'unchawmanta pichqa p'unchaw ñawpaqpiwan tupachin.

Paypaq “wañuynin, pampasqa kaynin, kawsarimusqanmanta” nisqa kinsa patapi rikuchiyqa, mana levadurayuy t'ant'a raymipa tukukuyninkama phisqa p'unchawkunawan qhipa qatipakuspa, chaymanta kimsa chunka p'unchaw qhipaman yapamanta kutimun, “trompetakuna, hanaqman wichariy, hinaspa taripay” nisqa kinsa patapi rikuchiywan, chaykuna qhipanta Pentecostés kama phisqa p'unchawkunawan qatipakuspa. Ñawpaq kinsa patapi rikuchiyqa mana sasachu huk rikuchiy hina kinsa patayuy kasqan sut'inchayqa, imaraykuchus Cristopa bautismonwan chay

hinata chiqanmanta reqsichisqa kachkan, chay bautismoqa Paypa “wañuynin, pampasqa kaynin, hinaspa kawsarimusqan” nisqata unancharin. Bautismoqa ch’uya 1,260 p’unchawkunapa pacha yupaypa alpha-nin karqan, chay pachaqa Paypa “wañuynin, pampasqa kaynin, hinaspa kawsarimusqan” nisqapi tukukapun, chaymi 1,260 p’unchawkunapa omega-nin karqan.

Pentecostés pacha tukukuyninpi kimsa patapi ñan señaltaqa sut’inchasqa kanqa profético aplicacionninta rikuspa. Pentecostés pacha pichqa chunka punchawninkunapiqa kikin estructuraqa qallariyninpiwan tukukuyninpi pipas tarikullan. Cristoqa sapa kuti qallariytawanmi tukukuyninta rikuchin nisqa principio hina, riqsiyta atincheq corneta raymita, chaymanta qhipata ascensiónta, chaymanta qhipata Expiación punchawta, chaymanta qhipata pichqa punchawkunata, huk “kimsa patapi ñan señalta qhipanta pichqa punchawkunawan” nisqa hina.

Chaymantaqmi kimsa hatun puriykunapa nisqa qhawariyta Bibliaq kamachikuyninkunawan, sapa huknin kimsa puriykunapa kikin kayninpaq qhawarichkanchik. Chay kimsa puriykunapa Diospa Siminpi kuti-kutillanmi rikuchisqa kanku. Chaykunapa kimsa angelkunam; patiom, Santo lugarm, Aswan Santo lugarm kanku; chaykunataqmi Espíritu Santopa llamkaynin huchamanta, chiqap kaymanta, taripakuymantawan yuyaychaypi rikuchin. Trompetakunapa raymita, wichariyta, hinaspa Pampachakuy p’unchayta chay kimsa puriykuna hina reqsichiyqa munanmi sapa huk puriyqa Bibliaq sayarichisqa willakuyninwan tupanapaq.

Trompetakunapa willakuymi uyariqchanapaq, chaymi huk ñawpaq angelwan tinkisqa, paymi qaparin: “Diosman manchakuychik.” Cristopa hanaqman wichariyninqa iskay kaq hamuyninpa ancha k’anchayninpa unanchaqninmi, imaraykuchus ñawpaq angelpa iskay kaq rimariyninqa kaymi: “Payta hatunchaychik.” Pampachakuy p’unchayqa taripaypa unanchaqninmi, ñawpaq angelpa kinsa kaq rimariyninqa kaymi: “Paypa taripayninpa horasnin hamusqanñam.” Achka ñankunakami kan chayta reqsinapaq, pentecostés pacha tukukuyninpi waymark nisqapi kinsa puriyinkunapa proféticokuna kashaqtin, wiñay evangeliopa kinsa puriyinkunata rikuchisqankuta, maypichus askha runakuna “llimphiysqa, yuraqyachisqa, pruebapi churakusqa” kanku.

Kay hina kaptinqa, qamqa rikuyta atinki kimsa puriykunayuq ñawpaq waymarkapi cebadapa punta ruruchasqa haywarikuy qosqanta, hinallataq kimsa puriykunayuq qhipa waymarkapi trigopa punta ruruchasqa haywarikuy qosqanta. Chaymantaq rikunki pentecostés pacha alpha nisqa kimsa puriykunaman mana levadurayuq t’antata reqsichisqanta, ichaqa omega nisqa kimsa puriykunayuq waymarkan levadurayuq t’antata reqsichisqanta. Astawanpas rikuyta atinki qallariypi kaq kimsa puriykunayuq waymarkapi Christo oqarichisqa kasqanta llapa runakunata aysananpaq, tukukuypi kaq kimsa puriykunayuq waymarkapitaq pachak tawa chunka tawa waranqapa unanchan oqarichisqa kasqanta mana judío nacionkunata aysananpaq.

Ñawpaq kaq angelpas kinsa kaq angelpas proféticopiqa kikin angelmi, imaraykuchus ñawpaq kaqqa qallariymi—kinsa kaqtaq tukuy. Alfa ñawpaq angelqa taripanakuy kichasqanta willakun, omega qhipa angeltaq taripanakuy wisqasqanta willakun. Ñawpaq angelpa mensajenqa kallpachasqa karqan Islampa hunt’akuyninwan 11 de agosto de 1840 p’unchawpi, kinsa kaq angeltaq kallpachasqa karqan Islampa huk hunt’akuyninwan 9/11 p’unchawpi. Hermana White willawanchik iskaynin ñawpaq kaqpas kinsa kaq angelpas misionninkuqa kay hallp’ata k’anchay

karqan kikinpaq hatun yupayninwan. Huk testigokunapas achkalla kanku, paykunaqa allinta yanapanku Pentecostés pacha estructuranta riqsichinapaq, imaynachus churakusqa kachkan Cristo kawarimusqanmantapacha Pentecostés kama pichqa chunka p'unchawkunapi, Levítico iskay chunka kinsayoq ñawpaq iskay chunka iskayniyoq versiculokunawan, hinaspa Levítico iskay chunka kinsayoq qhipa iskay chunka iskayniyoq versiculokunawan. Iskay señalkunapura, mayqinkunaqa kimsa puriymanawan qatiq pichqa p'unchawkunamanta señal kanku, chaypi kachkan kimsa chunka p'unchawniyoq huk pacha, chaymi iskay kaq angelta rikch'achin.

“Kimsa puriypa qhipan pichqa” p'unchawkunamanta ñawpaq waymarkaqa ñawpaq angelmi; kimsa chunka p'unchawkunaqa iskay ñiqin angelmi; hinaspa “kimsa puriypa qhipan pichqa” p'unchawkunamanta iskay ñiqin waymarkaqa kinsa ñiqin angelmi. Kay kimsa puriykunaqa llaqa Pentecostés pacha tukukuyninta chinkachin Pentecostés kama, chaymi qallariyninta señalaykan tabernaculokunapa fiestanmanta qanchis p'unchawkunapa, mayqinchus qhipa para pampachikuyta rikuchin domingo kamachikuy sasachakuy pachapi, Estados Unidos llaqtapi domingo kamachikuywan qallaripa, hinaspa Miguel sayariyninkama, runapa probationnin wichq'akusqankama qatiq. Kay estructuraqa divina kachkan, ichaqa wakin sinchi yuyaychaykunata paqarichin.

Yuyaymanapaq Allin Qhawarisqakuna

Sut'inmi rikuriyku, “trompetakuna, hanaqman wichariy hinaspa taripay” nisqawan rikuchisqa ñan señasqa litmus hinaspa kimsa kaq pruebay kasqanta. Kimsa kaq pruebaqa wiñaypaqmi litmus prueba, chaypi runapa caracternin sut'inchasqa rikurichisqa, ichaqa mana hayk'aqpas chaypi wiñachisqachu.

Carácterqa rikuchikun crisiswanmi. Chay chawpi tuta chaupi llaq'u sonqowan willakuq simi rimarqan: “Qhawariychik, kasarakuy qhari hamun; lloqsiychik paywan tinkuq,” nispá, puñuq doncellakuna puñuyninkumanta hatarirqanku, hinaspa rikurqan mayqenkunachus chay ruwaypaq wakichisqa karqanku. Iskay partemi mana yachasqallaña hap'isqa karqanku, ichaqa hukninqa chay sasachakuypaq wakichisqa karqan, huknintaq mana wakichisqata tariyurqan. Carácterqa circunstanciaswanmi rikuchikun. Sasachakuykunaqa carácterpa cheqaq kasqanta rikuchin. Ima qonqaylla mana suyaska llakikuy, wañuywan chinkachikuy, utaq crisis, ima mana yuyasqa onqoy utaq nanaypas, imapas alma-ta wañuywan uyapura rikuchiq, chaymi carácterpa ukhupi cheqaq kasqanta qawachinqa. Sutipas rikuchisqa kanqa Diospa siminpa nisqankunapi cheqaq iñiypas kanchu manachu nispá. Sutipas rikuchisqa kanqa almaqa graciaywan kallpachasqa kachkanchu manachu, lamparawan kuská vasopi aceite kanchu manachu.

“Llapanmanam sasachakuy pachakuna hamun. ¿Imaynatan kuyakusun Diospa pruebananpi, hinallataq paypa cheqaqchakuyninpi? ¿Lámparanchikkuna wañunkuchu? icha manachu sapa kuti ruphachkanraq? ¿Sapa ima mana suyaypiña kaptinpas wakichisqachu kashanchik, paywan t'inkisqa kasqanchikrayku, payqa graciawan cheqaq kaywan hunt'asqa kasqanrayku? Pisqa yuyaysapa sipaskunaqa manam atirqankuchu pisqa mana yuyaysapa sipaskunaman caracterninkuta quyta. Characterqa sapa hukninchikraykum rurasqa kanan.” Review and Herald, October 17, 1895.

Trompetakunapa rayminpa señalanen chayamuktin, qampa caracterniyki wiñaypaqmi sellasqa kanki, estandarte hina hoqarisqa kanki, huchaykikunapas wiñaypaqmi pichasqa chinkachisqa kanku. Kimsa patakunam sellasqapa kimsa aspektonta rikuchin. Chawpi Tutapa Qapariyninpa willakuynin chayamunqa, aceiteyuqkunata, huchankuna qichusqa kaptin estandarte hina hoqarisqakunatapas sut'iman rikhurichin. Willakuy, ruwana, sellupas llapallan huk señalanallam kanku. Chayqa huk señalanam “almawan wañuywan uya uya tinkuchiq,” imaraykuchus huk “mana suyasqa llakiy” rikhurin. Islampa trompetanmi chay “mana suyasqa llaki” nisqata rikuchin. Chay pachapin, “Qhawariychik, Novioqa hamushañam,” nisqa willakuyqa domingo kamachiy manta pichqa p'unchaw ñawpaqta willasqa kan, chaypi willakuyqa kimsa kaq angelpa sinchi qaparayninman tikran.

Ñanmarka kimsa puriyninkunaqa sello churaymanta hinallataq pataman oqarisqa kay pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa imaymanan sut'ichaykuna kanku, domingo kamachikuy manaraq chayamushaqtin. Sutim kashanmi “trompetakuna, wichariy, taripay” nisqa pruebapa Exeter camp meeting nisqapi rikuchisqa kasqanta. Pampachakuy p'unchawmanta Pentecostés p'unchamkama pisqa p'unchawkunata soqta chunka soqta p'unchawkunata rikuchin, Exeter camp meeting Agosto 17 p'unchawpi tukukuyninmanta Octubre 22, 1844 kama, punku wichq'akusqan p'unchawkama. Chay soqta chunka soqta p'unchawkunata historia Millerita nisqapi qhepa p'unchawkunata rikuchishan; chayraykun, chaykunata Chawpi Tuta Qapariy willakuypa willakusqanta pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq makinkuwan rikuchishanku.

Pisqa p'unchawkunata Pentecostésman chayanankama, soqta chunka suqtayuq p'unchawkunawan tinkun, chay p'unchawkunapi Milleritakuna Chawpi Tuta Qapariyta willakurqanku; chayqa Cristo Jerusalénman atipayninpi yaykuyninwanpas rikuchisqa karqa. Kimsa puriykunamanta ñawpaq kaqqa trompetakuna raymiymi; chayqa qanchis kaq trompetam, utaq kimsa kaq ay, utaq qhipa p'unchawkunapi Islammi; hinaspa Cristoq atipayninpi Jerusalénman yaykuyninqa huk asnu paskasqa kasqanwan ñawpaqchasqa karqa.

Profecía nisqapi kayqa reqsichinmi asnota paskasqa kasqanmi qallarinan tiyan triunfal yaykuypaq, chaymi Chawpi Tutan qapariy. Bibliapa profecíanqa qhepa p'unchaykunapi churakunan tiyan Bibliapa profecíapi soqta kaq qhapaq suyuman—kay pachapa uywaqa, Estados Unidos nisqaman. Islamqa Estados Unidosman maqanakunqa, imaynachus 9/11-pi ruwarqan hinata; chay hinaqa señalanmi Chawpi Tutan qapariypa willakuyninpa qallariyninta, Islammanta Estados Unidosman hatun maqanakuywan, hinallataq Chawpi Tutan qapariypa willakuyninpa tukukuyninta huk hatun maqanakuywan Islammanta Estados Unidosman, imaraykuchus Jesúsqa sapa kuti ricuchin imapa tukukuynintapas qallariyninwanmi.

Pentecostés p'unchaypa willakuyninqa qhapariy sinchita willakuypa willakuyninmi, chay qhapariy sinchiqua tutapi chawpi qhapariypa willakuyninmanta aswan hatunman wiñachisqa kayllanmi. Millerita historiapi Tutapi Chawpi Qhapariyqa tukuyinman chayarqan punku wisq'asqa kaptin 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchayninpi, hinallataq qhipa p'unchaykunapi domingo kamachikuypi punku wisq'akusqanpita tukukun. Pentecostéspe Pedroqa Joelpa willakuyninta willarqan, hinaspa Pentecostésqa Tutapi Chawpi Qhapariypa omega tukuyinmi, chayrayku Tutapi Chawpi Qhapariypa alfa qallariyninpi Pedroqa profetiko munakuypa nisqanman hina Joelpa

willakuyninta hinallataq apamunan. Tutapi Chawpi Qhapariypi Pedroqa Hechos iskay ñiqin kapitulopi kashan, hanaq cuartopi kinsa horapi, hinaspataq chay kikin p'unchaypi isqun horapi templopi kashan Joelpa willakuyninta willakuspa.

Pedroqa Pentecostés p'unchawpi pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa unanchanmi, chayqa Chaupi Tuta Qapariypa tukukuyninmi; hinallataq payqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa unanchanmi Chaupi Tuta Qapariypa qallariyninpi. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellasqa kayninpas, hatarichisqa kayninpas qallarín asnuta paskasqankumanta, Islam takispa hayt'amusqan hina. Millerita sutiyaqkuna Exeter camp meetingmanta llusispanku, chay willakuyta apaqku lamar qocha wayq'uta hina; chayhinataq unanchaspa rikuchirqanku pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata, paykuna chay experienciata kutichiqkuna kasqankuta.

Kay aplikasiyunqa aswan seriusmi tukun, Pedroqa Pentecostal pachaqmanta litmus nisqapi chaymanta kimsakaq pruebaypi Chawpi Tuta Qapariyta willakuqkunata rikuchisqanta reqsispa. Pentecostéspi Pedropaq kimsakaq horaqa hanaq cuarto nisqapi churarin, hinaspataq hanaq cuartoqa Pentecostés manaraq chaykaptin chunka p'unchawkunapas kanku. Pentecostal pachaq iskay kaq pruebanqa kimsa chunka p'unchaw templo prueban, chaymi cimientu prueba qhipanta hamun. Temploq iskay kaq pruebanqa fiolkunata mañan ñiñyan Aswan Santo Cheqman yaykunankupaq, maypichus huchankuku pichasqa kanku, hinaspataq maypichus ñiñyan Cristo wan hanaq cheqkunapi tiyachisqa kanku. Hechos libroqa willawanchik Pedroqa Joel librota rimarispas sermonninta qallarirqan kimsakaq horapi hanaq cuartopi, hinaspataq isqun kaq horapiqa templopin kasharqan.

Ichaga Peterqa chunka hukniyuqkunawan kуска sayarispas, siminta hatarichispa paykunata nirqa: Judea runakuna, hinallataq llaqa Jerusalén llaqtapi tiyaqkuna, kayta yachaychik, nisqaykunatataq uyariychik: kaykunaqa manan machasqachu, qankuna yuyasqaykichik hina, p'unchaypa kimsay horaña kasqanrayku. Aswanpas kaymi profeta Joelpa nisqan karqa. ... Peterwan Juanwan kуска wicharirqaku temploman mañakuy horapi, isqon hora kasqapi. Hechos 2:14–16; 3:1.

Cristoqa kimsa horapi chakatasqa karqan, isqon horapitaq wañupurqan. Paypa wañuynin, pampasqa kaynin, kawsarimuyñinta huk ñanriqsichiyllam, kinsa patayoq. Kinsa kaq patan, ñawpaq rurukuna p'unchay, qallarín pichqa chunka p'unchaykunata, Pentecostéspi tukukuqta. Pentecostal pacha qallariyninpi, kimsa hura hinallataq isqon hura sut'i ch'iqnichiyiniyuq kanku, imaraykuchus Cristoqa kimsa horapi kawsasharqan, isqon horapitaq wañusqa karqan. Pedroqa alto cuartopi karqan kimsa horapi, templopitaq isqon horapi.

Cristopa tiempompin pichqa chunka sagrado p'unchaykunapa Pentecostés tiemponqa, iskay waranqa kinsa pachak watakunamanta profeciawan chiqaqta tinkisqa sagrado profético pacha karqan. Aswanraqmi Daniel qanchis chunka isqunniyuqpi judío nacionpaq tawa pachak isqun chunka watakunapa qhepa semanawan tinkisqa karqan. Chay sagrado semanapi Cristoqa pactota takyachisqanqa iskay kikan rakikuykunaman rakisqa karqan, sapa hukninpi 1,260 profético p'unchaykuna kaspa. Chay semanapa sonqonqa cruzmi karqan. Cruzqa kinsayuq hórata, isqunniyuq hórataq reqsichin, hinallataq Pedroqa Pentecostéspi chayllatataq ruwan. Wata 34-pi,

chay kikin sagrado semanapa tukukuyninpi, Cornelioqa Pedrota Cesarea Maritimamanta qayachimusqan horapi, isqunniyuq horam karqan.

Cesareapiqa huk runaqa karqan Cornelio sutiuyuq, italiano nisutapa soldadokunapa t'aqapi pachak kamayuq. Payqa Diosman sonqoyuq runam karqan, llapan wasinwan kуска Diosta manchakuyuq; runakunaman achka yanapakuykunata quq, hinallataq Diosman sapa kuti mañakuq. Payqa p'unchaypa isqon hora hina sut'ita musquyninpi rikurqan Diospa angelnin yaykumuspa payman nisqanta: “Cornelio”, nispa. Payta qhawarispaga mancharisqa karqan, hinaspa nirqan: “¿Imataq, Señor?” nispa. Hinaqtin payta nirqan: “Qampa mañakuyniykikuna hinallataq qampa limosnaykikunaqa Diospa ñawpaqenman wicharirqanku yuyarinapaq hina. Kunanqa runakunata cachay Jope llaqtaman, hinaspa waqyachimuy huk Simón sutiuyuqta, Pedro sutichasqata.” Hechos 10:1–5.

Qyantín p'unchaw, Pedroqa wasipa pataman wicharirqan ñaqa suqtay hora hina mañakuyta ruwanampaq.

Qyantín p'unchawpi, paykuna purisqankuta rishaspa, llaqtaman qayllaykamuqtinkuña, Pedro wasipa hawanman wicharirqan mañakunanpaq, soqtayoq horaman hina: anchata yarqaywan hap'isqa karqan, mikuyta munaqtaq karqan; ichaqa wakichisqankukama, huk musphay rikch'ayninman urmaykurqan, hinaspa hanaq pacha kicharisqata rikurqan, hinallataq huk vaso nisqa uraykamuqta payman, hatun llikllaman rikch'akuqta, tawa k'uchunkunapi watasqa, hallp'aman uraykachisqa: chay ukhupitaraq karqaku kay pachapi tukuy ima tawa chaki uywakuna, sach'a uywakuna, llimp'iqkunapas, hanaq wayra p'isqkunapas. Hinaptin huk rimay payman hamurqan: Sayariy, Pedro; wañuchiy, hinaspa mikuy, nispa. Ichaqa Pedro nirqan: Ama, Señor; mana hayk'aqpas mikurqanichu ima llapan runakunaqpaq mana ch'uyanchasqa utaq map'a kasqantaqa. Chaymanta chay rimay iskay kutita yapamanta payta rimarqan: Imatataq Dios ch'uyanchan, chaytaqa ama qanqa llapan runakunaqpaq mana ch'uyanchasqa nispa sutichaychu. Kayqa kimsa kuti ruwasqa karqan: hinaspataq chay vaso yapamanta hanaq pachaman oqarisqa karqan. Hechos 10:9–16.

Pedroman Cesareaman hamunapaq qayasqaqa isqon horañanpi kashan, chaypi huk angel hamuspa Cornelioman rimarin. Cornelioqa Diospa wakin churinkunata rikch'arin, paykunaqa domingo kamachikuy lawmantan Babiloniamanta waqyachisqa kanku. Domingo kamachikuy lawmampi chay hamuq angelqa Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa iskay kaq vozninmi, Babiloniapiray kaqkunaman ayqekuyta qayakuq. Pedroqa pachak tawa chunka tawa waranqanmi, Cornelioqa chunka hukniyuq horapi llamkaqkunam, paykunaqa Pedroman q'elli mana ch'uya uywakuna hinam rikuchisqa kanku. Pedropa Corneliowan tinkuyninqa Apocalipsis qanchispa tinkuyninmi, maypichus pachak tawa chunka tawa waranqaqa hatun achka runakunawan kуска reqsichisqa kanku. Pedrota kimsa kuti kamachirqanku hatariy, wañuchiy, mikuy nispa. Pachak tawa chunka tawa waranqa hinaqa, Corneliomanta qayakuyninqa maypin estandarte hatarinanpaq kamachisqa kashan chaymi.

Cornelioqa Caesarea Maritima llaqtapin kachkan, wakin kutiqa lamarpa patanpi Caesarea nisqawan sutichasqa. Revelación chunka qanchisniyuq yachachiwanchikmi “yakukunaqa” “llaqtakuna, achkha runakuna, nacionkuna, simikuna” kasqanta. Yakukunaqa Diospa

iglesianmanta hawapi kaqkunam; hinallataq Revelaciónpi, Pedroq mana ch'uya uywakunata rikuyyninwan kуска, tawa yupayqa llapa pacha kayninmi rikuchin. Pedroq rikuyyninpi tawa imaymana uywakunam kachkan, hinaspan huk llach'apim uraykamuqku, chay llach'ataq tawa k'uchunmanta hapisqa kachkan. Pedrowan Corneliowan tinkuyninqa Noéwan arcamman yaykuq uywakunawanpas rikuchisqallataqmi.

Pedroqa Joppapi karqan, chay sutipaq niyninmi “lliphiq hinataq sumaq,” imaraykuchus pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa unanchaqnin hina, Pedroqa mana judío runakunapaq chay lliphiq sumaq estandartem. Isqon horaqpi, mana judío runakuna chay estandarteman rikch'arin, mayqintachus Hermana White reqsichin sábado hina, Diospa kamachikuynin hina, kinsa kaq angelpa willakuynin hina, hinallataq tukuy pachapi misionerokuna hina, paykuna qhepa p'unchaykunapa willakuyninta apaqkuna. Cornelioqa chay estandarteman rikch'arirqan angelqa isqon horaqpi Lamar quchapa patanpi Caesareaman chayamuptin. Chaymi Pentekostés domingo kamachikuy willakuyqa hinaman tukuy pachaman riykuchkan—lamarman.

Unanchaq señalta oqarisqankupas rikuchikunmi Señorpa wasin orqokunamanta hawaman oqarisqa hina, hinaspapas Pedroqa Joppapa sumaq, k'anchaylla llaqtanpa wasi patapi mañakusharqan soqta horaqinpi, isqon horaq Domingo leyman aswan ñawpaqta. Pachak tawa chunka tawa waranqa sellasqa kaptinku, kay pachapi crisispa ima kasqankunaqa Diospa wakin wawanankunata, Babiloniapiraq kaqkunata, k'anchayta maskhanankupaq aysanqa. Paykunaqa pusasqa kanku Joppapi wasipa patanpi Pedrotar tarinankupaq.

Pedrompis Mateo chunka suqtayuppiqa Cesarea Filippi karqanmi. Hermón urqupa sikiñpi kaq Cesarea Filippi lamar qochapa patanpi kaq Cesareawan sutinpiqa kikin karqan, ichaqa sut'i chiqanchasqayupmi karqan, huk llaqtam allpapa hawanpi kashaqtin, hukñataq lamar qochapi. Cristopa kimsa kaq horapi chakatasqa kayninpas, isqun kaq horapi wañuyninpas, kawsaywan wañuywan sut'i chiqanchasqata reqsichin. Pedropa Pentekostés p'unchawpa kimsa kaq horanpi, isqun kaq horanpipas kasqanqa, alto cuartomanta templokama sut'i chiqanchasqata reqsichin. Allpapi Cesarea icha lamar qochapi Cesareaqa kimsa kaq horawan isqun kaq horawan mast'arisqa kachkha profetiku chiqanchasqapa ancha munasqa rikchayninta unanchan, ichaqa Pedropa Cesarea Filippi kasqanmantaqa manam kimsa kaq horamanta sut'i rimayqa kanchu. Iskay icha kimsapa testimoniunwanmi imapas takyachisqa kan, chayrayku chakataqpa kimsa kaq horanwan isqun kaq horanwan, hinallataq Pentekostés p'unchawpipas, iskaynin rikuchiynunaqa huk sapa runallawanmi rikuchisqa kanku, Cristoq kawsashanman hina icha aya p'itupi kasqanman hina, otaq Pedro alto cuartopi icha templopi kasqanman hina.

Iskay kinsañiq, iskay Cesareapi kimsay p'unchaw horapi hinaspa isqun horapi willakuynin, Pedrotar iskayninpiqa hatun runa hina reqsichin, imaynachus Cristoqa Pentekostés pacha qallariyninpi karqa, hinaspa Pedroqa chaylla pachapa tukukuyninpi. Kimsay horapa alfa kaq runaqa isqun horapa omega kaq runawanmi kaqla; chaymi huk testigota qun, Cesarea Filiposqa iskay Cesareakunapa alfa kasqanmanta. Iskay kaq testigoqa kaymi: iskaynin llaqtakunapa sutinqa kaqlam, chayrayku hatun runapa sutinwan llaqtapa sutinwanqa kaqlam. Kimsay kaq testigoqa allpawan qochawan tupachisqa k'askachaymi. Pedroqa Cesarea Filipopi kashaqtin, chayqa kimsay horam karqa. Kaypim willakuyqa aswanpas sinchita apakun.

Iskay sutinmi iskay llaqtakunata huk sutinwan tinkuchiyqa, chaytam ruwachkanchik; ichaqa kimsa kaq hinaspa isqun kaq horatapas churaykachkanchik kay churaypi, cruzpi Cristo qhawarisqan testigomanta hinaspa Pentecostés p'unchawpi Pedro qhawarisqan testigomanta. Chay kinsa siq'ikunata huñuspa—Cristopa kimsa kaq hinaspa isqun kaq horan, Pedroq Pentecostés p'unchawpi kimsa kaq hinaspa isqun kaq horanwan kуска—Caesarea Philippipi kimsa kaq horata sayarichinchik. Chaypuni profetapa kikillan yuyayniyuq allin rimanataqmi Corneliota isqun kaq horapi, Pedr ota suqta kaq horapi, hinaspataq Pedrota Caesarea Philippipi kimsa kaq horapi churana.

Pedroqa kinsa markakunapi kachkan; Cornelioqa soqtañiqin hinaspa isqonñiqin horaikunapi Pedrohuan kуска kachkan, ichaqa manan kimsañiqinpiqa Caesarea Philippi llaqtapichu. Chay siq'iq huñusqa kachkan, sapa puriyninpas Caesarea Philippi llaqtamanta, Joppa llaqtaman, chaymanta Caesarea Maritima llaqtakama, sapaqninmanta kaspera kimsañiqin, soqtañiqin hinaspa isqonñiqin horakuna. Iskay Caesarea llaqtakunapas Grecia hinaspa Roma culturakunawan saphichasqa karqanku, ichaqa Caesarea Philippi llaqtapa sapanchasqa kasqanqa karu, mistiku, paganu kaypa incarnacionninmi karqan; lamar quchapi Caesareaqa qhatuy hinaspa kamachiy chawpimi karqan, Grecia culturata Roma kamachikuyninwan chaquq. Caesarea Philippiqa iglesia-llamk'ayninpa unanchaqqinmi karqan, Caesarea Maritimañataq estadopa kamachikuyninpa unanchaqqinmi.

Cesareamanta Cesareakama puriq ñanpiqa, Joppaqa kimsa patakunamanta chawpi patanmi. Chay kimsa patakunaqa kimsakaq, soqta kaq, isqun kaq horakunawanmi rikuchisqa kanku. Lamar qochapa patanpi Cesarea, isqun kaq horapiqa, domingo kamachikuymi, maypichus evangelioqa mana judío nacionkunaman chayan. Chaymanta kimsa hora ñawpaqta, soqta kaq horapi, Pedroqa Joppapim kashan, llihipiqta k'anchariq llaqtapi. Chaymanta huk kimsa hora ñawpaqtaqa, Pedroqa Trompetakunapa Raymipim kashan, kimsakaq horapi. Cesareamanta Cesareakamaqa Chaupi Tuta Qapariypa p'unchayninmi. Pedroqa chaykunatan rikuchin, pikunachus qallariymantapacha tukukuyninkama Chaupi Tuta Qapariyta willakunku; Jesusqa sapa kuti qallariyta tukukuymantapachinmi. Chaupi Tuta Qapariyqa qallarinninmi, asnu paskasqa kaptin, trompetakunapa raymi waymark nisqapi, maypichus Pedroqa Joelpa willakuyninta willakushan.

Pedroqa kachkan trompetakunapa raymipa kimsa patamanta ñanpaq señalmanta patapi, wichayman ripuy, chaymanta qhipaman taripay. Chay señalman, Mateo chunka suqtayuqpi, Cristo pi kasqanmanta tapukuynin hatarichisqa. Pedroq sutin tikrasqa, hinaspataq Cristoq nisqanman hina, kay Rumi patapi kasqanpiñam Payqa Iglesianta hatarichinqa. Templota mayqin Rumi patapi sayachisqa chay Rumiqa cimientonmi; hinaspa Pedroqa Cesarea Filipospi kashaspan ñawpaq angelpa willakuyninmi, mayqinchus cimientopa willakuynin. Pedroqa hamuq pataman chayaspa, Jopepí, Cristohina wicharin, tawa chunka p'unchaykunapa tukukuyninpi uya uya yachachiy tukusqanmanta qhipaman. Wichayman ripuyas chakatawan tupachisqa kachkan, salvacionpa historiankunapa hatun señalan kasqanrayku; hinaspa chakataqa iskayman rakisqa kachkan, iskay suwaqkunawan, veloq llik'isqan Santísimo Lugarman, tutayaywan horaskunawanpas.

Kunanqa soqta horamanta qallarispan, pacha llipin hallp'api tutayaq karqa isqon horakama. Isqon hora hinaña Jesusqa hatun kallpayuq simiwan qaparirqa, nispa: “Eli, Eli, lama

sabachthani?” chayqa ninanmi: “Diosný, Diosný, imaraykutaq saqerpariwanki?” Mateo 27:45, 46.

Jopapi, soqta horapi, Pedroqa proféticota t’aqanakuy punkupi kashan: chinkasqakunawan salvakuskakunawan chawpipi, k’anchaywan tutayaywan chawpipi, hinaspa Chawpi Tuta Qapariyniq qallariyninwan tukukuyninwan chawpipi. Chay t’aqanakuyqa sinchita rimachin huk pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa Laodicea kuyuynta, huk pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa Filadelfia kuyuyininkama tikrayninta. Chayqa Laodicea nisqa qanchis p’unchay samana Adventista iglesiata hunt’asqa ñakariywan chinkachisqa kasqanta señalashan. Pampachanakuy P’unchaywan rikuchisqa taripasqa wisq’asqa punkuqa Pentecostés domingo kamachiyanta pichqa p’unchay ñawpaqta hamun. Chay taripayqa wichariymanta ñawpaqchasqa kashan, chaymanta ñawpaqtaqa corneta willakuymi. Chay kimsa puriykunaqa chay señal nisqa waymarkta rikuchin maypichus Diospa sellon churakusqa, hinaspa Chawpi Tuta Qapariy willakuynin iglesiamanta atipayuqmanta Corneliowan rikuchisqakunaman willakusqa kashan.

Pedroqa Pentecostés p’unchawpi willakuyta willakun, hinaspa Pentecostésqa Chawpi Tuta Qapariyniyoy willakuyta tukukuyninta rikuchin. Chayrayku profético nisqapa mana qhasillanpaq munasqanman hina, Pedroqa Chawpi Tuta Qapariyniyoy pacha qallariyninpi chawpi willakuytaqa willakullanmi. Qallariyqa sapa kuti tukukuynintam rikuchin. Pedroq Chawpi Tuta Qapariyniyoy willakuyninqa kallpachasqa kachkan Islampa asnon paskasqa kaptin, hinaspa Estados Unidosman maqanakun, imaynan Domingo kamachiy p’unchawpipas yapamanta ruwan chay hina. Pedroqa Pentecostés kimsa horapi hinaspa isqon horapi willakuyta willakusqanmi Chawpi Tuta Qapariyqa qallariyninta hinaspa tukukuyninta reqsichin.

Rikch’arisqanchik siq’ipi, chay tawa chunka p’unchaykuna Cristopa hanaq pacha-man wichariyninpi tukukuq, chayllataq qallarín chunka p’unchaykuna hanaq cuarto ukhupi. Chay chunka p’unchaykunamanta pichqa p’unchayña risqasqanpi, pampachay p’unchaymi reqsichin Israelpa huchankuna pichasqa kasqanta, iglesiataq pay kikin waqaychasqa kasqanta. Kimsa hora kashaqtinmi Pedro hanaq cuarto ukhupi karqa Pentecostés p’unchaypi. Isqun hora kashaqtin, domingo kamachikuy p’unchaypi, willakuymi chawpi tuta-manta hatun qapariy-man tikran.

Chawpi tuta waqay willakuyta Pedro willakusqanqa kimsa kaq horapi kashaqtinmi pasakun. Chay willakuyqa waqra raymiwan unanchasqa kachkan, maypichus asnu kacharichisqa kachkan, hinaspa Cesarea Filipiwanpas; Cesarea Filipiqa Panium sutiyuqllataqmi. Paniumqa Daniel chunka hukniyuqpi chunka kimsa kaqmanta chunka pichqa kaq versikulokunapi rikuchisqa kachkan. Pedroqa mana hukllachu reqsichin Estados Unidos contra Islam paqta maqayta, maypichus asnu kacharichisqa kachkan Chawpi tuta Waqay willakuy qallariyninpi, aswanpas Pedroqa chay pachallapi Panium maqanakuychawmi kachkan, mayqenchus domingo kamachiymanta pusamun. Panium maqanakuyqa Islam paqta maqaywan Estados Unidos contra huk parallel kaq ruwaymi.

Kaykun kaq qelqaypi kaykunata qatinqinpi rimasunchik.